

Sygn. akt IV U 2502/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Bożena Czarnota

Protokolant: sekr. sądowy Jolanta Fiedorowicz

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2013r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania W. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 30/08/2012 r. znak: (...)

o prawo do emerytury

oddala odwołanie.

Sygn. akt IVU 2502/12

UZASADNIENIE

Ubezpieczony W. J. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 30 sierpnia 2012r. znak (...), którą to decyzją organ rentowy odmówił skarżącemu prawa do emerytury.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazywał, że organ rentowy niezasadnie nie uznał pracy w gospodarstwie rolnym rodziców jak również nie uznał okresu pracy w szczególnych warunkach w Stoczni (...) w B..

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania skarżącego, podnosząc, że skarżący nie wykazał 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych a jedynie 23 lata, 11 miesięcy i 16 dni. Pozwany nie uznał ubezpieczonemu okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, ponieważ fakt dzierżawy nie został wykazany przez skarżącego. Nadto pozwany nie zaliczył ubezpieczonemu okresu jego zatrudnienia w szczególnych warunkach w Stoczni (...) od 01.12.1973r. do 26.12.1973r. ponieważ świadectwo zostało wystawione przez podmiot, który nie jest następcą prawnym Stoczni (...). Pozwany nie rozpatrywał okresu pracy wnioskodawcy w (...) w B. ponieważ przedłożone zeznania świadków nie stanowią środka dowodowego w postępowaniu przez ZUS-em. Pozwany nie uwzględnił okresu pracy w szczególnych warunkach od 01.04.1983r. do 31.10.1989r. w P.P. (...), ponieważ stanowisko blacharza nie zostało wymienione w zarządzeniu Nr 16 Ministra Rolnictwa leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31.03.1988r.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczony W. J. ur. (...), w dniu 20 kwietnia 2012 r. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o ustalenie uprawnień do emerytury. Z oświadczenia wnioskodawcy zawartego we wniosku wynikało, że nie jest on członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostaje w stosunku pracy.

/dowód: wniosek k. 1 i 2 akt ZUS plik emerytalny/

Na podstawie przedłożonej dokumentacji pozwany organ rentowy ustalił, że ubezpieczony na dzień wydania decyzji ukończył 60 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i na dzień 01.01.1999r. i nie legitymuje 25- letnim okresem składkowym i nieskładkowym jak również nie wykazał 15 -letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W konsekwencji zaskarżoną decyzją z dnia 30 sierpnia 2012r. pozwany organ odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury.

Pozwany nie uznał ubezpieczonemu okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, ponieważ fakt dzierżawy nie został wykazany przez skarżącego. Pozwany nie zaliczył także ubezpieczonemu okresu jego zatrudnienia w szczególnych warunkach w Stoczni (...) od 01.12.1973r. do 26.12.1973r., ponieważ świadectwo pracy zostało wystawione przez podmiot, który nie jest następcą prawnym Stoczni (...). Pozwany nadto nie rozpatrywał okresu pracy wnioskodawcy w (...) w B. ponieważ przedłożone zeznania świadków nie stanowią środka dowodowego w postępowaniu przez ZUS-em. Pozwany nie uwzględnił okresu pracy w szczególnych warunkach od 01.04.1983r. do 31.10.1989r. w P.P. (...), ponieważ stanowisko blacharza nie zostało wymienione w zarządzeniu Nr 16 Ministra Rolnictwa Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31.03.1988r.

Ubezpieczony nie zgodził się z powyższą decyzją, wnosząc odwołanie, w którym domagał się przyznania mu prawa do świadczenia emerytalnego.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

W myśl art. 184 ust. 1 ww. ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Ust. 2 Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Stosownie do §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie zaś z § 3 rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

W myśl § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z powyższego wynika, że skarżący nabyłby prawo do wcześniejszej emerytury w przypadku łącznego spełnienia przesłanek:

- ukończenia wieku 60 lat
- legitymowania się łącznym okresem ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat, przypadającym na dzień 01.01.1999r.;
- legitymowania się 15 letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, przypadających na dzień 01.01.1999r.;
- nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego;
- rozwiązania stosunku pracy;

W przedmiotowej sprawie poza sporem było, że ubezpieczony ukończył lat 60, nie przystąpił do OFE i rozwiązał stosunek pracy. Spornym pozostawało czy na dzień 01.01.1999r. legitymuje się 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym oraz czy legitymuje się 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Wobec powyższego należało zastanowić się czy ubezpieczony udowodnił fakty uzasadniające jego żądanie, zaś pozwany okoliczności uzasadniające jego wniosek o oddalenie odwołania. Zgodnie bowiem z art. 232 k.p.c. to strony obowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Jednocześnie należy pamiętać, iż zgodnie z przepisem art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są jedynie fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, stąd poczyniono ustalenia dotyczące stanu faktycznego, ale tylko w tym zakresie.

W przepisie art. 6 k.c. jest zawarta zasada, która znajduje również zastosowanie na gruncie prawa ubezpieczeń, iż ten kto powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, jest obowiązany udowodnić fakty (okoliczności faktyczne) uzasadniające to żądanie, ten zaś, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu, a więc neguje uprawnienie żądającego, jest obowiązany udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje. W myśl tych ogólnych zasad, to na powódzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wniosek o oddalenie powództwa.

W ocenie Sądu odwołanie skarżącego nie zasługiwało na uwzględnienie, bowiem przeprowadzone postępowanie dowodowe nie dało podstawy do uznania, że skarżący spełnił przesłankę 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych tym samym ubezpieczony nie spełnił przesłanki do otrzymania świadczenia emerytalnego.

W pierwszej kolejności Sąd rozpatrywał czy ubezpieczony legitymuje się okresem 25 lat składkowych i nieskładkowych.

Zgodnie z art. 10 ust 1. ustawy o emeryturach i rentach z FUS przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe: / .../

3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Ubezpieczony W. J. urodził się (...). Mając na uwadze treść przepisu art. 10 w/w ustawy, ubezpieczony może domagać się uwzględnienia okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16 –tego roku życia tj. od dnia 01 grudnia 1967r.

Z kwestionariusza dołączonego do wniosku o emeryturę wynikało nadto, że ubezpieczony pierwsze zatrudnienie podjął w dniu 28 października 1968r. w gospodarstwie ogrodniczym, w którym pracował do dnia 31 stycznia 1971r. Tak więc jedynie okres od dnia 01 grudnia 1967 r. do 27 października 1968r. podlegał rozpoznaniu.

Ubezpieczony wskazywał, że w latach 1967 -1968 nie kontynuował już nauki w szkole i pracował w gospodarstwie rolnym rodziców, mieszkał z rodzicami i siostrą ur. (...) Matka ubezpieczonego pracowała na pełnym etacie, a ojciec – rencista pracował w R..

Zdaniem Sądu zeznania ubezpieczonego nie zasługują na wiarę. W toku postępowania wypłynęły bowiem dowody, które w konfrontacji z zeznaniami wnioskodawcy nie pozwoliły na przyjęcie twierdzeń o wykonywaniu w spornym okresie pracy w gospodarstwie rolnym rodziców.

Po pierwsze, ojciec skarżącego w (...) Zakładach (...) w M. był zatrudniony w okresie od 08.01.1960 do 18.04.1961r., a nie, jak to wynikało z zeznań ubezpieczonego, w latach 1967-1968. Przy czym, czego Sąd nie neguje, ojciec ubezpieczonego mógł po 18 kwietnia 1961r. pracować dorywczo /sezonowo/ lub w niepełnym wymiarze godzin, niemniej jednak w takim przypadku, prawo do renty ulegało zawieszeniu w sytuacji osiągnięcia wynagrodzenia w wysokości ponad 500 zł miesięcznie. Z akt ubezpieczeniowych I. J. nie wynika w żaden sposób, by ojciec skarżącego przedkładał jakiegokolwiek zaświadczenie na okoliczność osiąganego wynagrodzenia w wysokości niepowodującej zawieszenia świadczenia rentowego. /dowód akta ubezpieczeniowe I. J. k- 47/.

Po drugie, z akt ubezpieczeniowych ojca skarżącego wynikało, że miał on początkowo przyznany dodatek do renty w wysokości zasiłków rodzinnych dla dzieci: Z. do dnia 19.04.1962r., T. do dnia 19.08.1964r., W. do dnia 19.12.1967r. i M. do dnia 19.02.1972r. W aktach tych znajduje się także zaświadczenie z dnia 7 grudnia 1967r., że skarżący w tej dacie był uczniem klasy szóstej Szkoły Podstawowej Nr (...) w B.. Z decyzji przeliczeniowej z dnia 15 marca 1968r. wynikało, że ojciec ubezpieczonego otrzymywał nadal dodatek rodzinny na dwoje dzieci / zaświadczenie akta ubezpieczeniowe I. J. koperta 92/

W ocenie Sądu niewiarygodnym były zeznania ubezpieczonego, że zaprzestał on kontynuowania nauki w wieku 14 lat, w sytuacji gdy z zaświadczenia szkoły wynikało, że w roku szkolnym 1967-1968 był on uczniem klasy VI. A mając nadto na uwadze zeznania ubezpieczonego, że ukończył on naukę „na 6 klasie” , to jego zeznania, że w latach 1967-1968 pracował w gospodarstwie, bo się już nie uczył, są mało wiarygodne.

Zdaniem Sądu, nawet przyjmując za skarżącym, że jego rodzice dzierżawili gospodarstwo, to w ocenie Sądu, skarżący nie wykazał jak duże było to gospodarstwo i nie wykazał, by z uwagi na jego wielkość i ilość posiadanego inwentarza była konieczność świadczenia przez niego pracy w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie każdego dnia, w sytuacji gdy razem z rodzicami zamieszkiwała jeszcze jego siostra i starszy brat / oświadczenie ojca skarżącego z dnia 23 lutego 1971r. - akta ubezpieczeniowe I. J. koperta 92/

Oceny Sądu w tym przedmiocie nie zmieniają zeznania świadków. Zeznania te były mało precyzyjne. Świadkowie nie byli w stanie określić ani wielkości gospodarstwa, ani ilości inwentarza, jak i nie potrafili usytuować swoich zeznań w określonym czasie. Świadek S. K. pamiętał jedynie, że rodzice skarżącego mieli jakieś gospodarstwo, ale nie był w stanie powiedzieć jak duże dokładnie było to gospodarstwo i w jakim to było okresie /zeznania k-75/

Co prawda świadek J. S. zeznał, że rodzice wnioskodawcy mieli duże gospodarstwo i posiadali je co najmniej do 1968r. Świadek wskazał równocześnie, że w gospodarstwie pracowali wszyscy członkowie rodziny wnioskodawcy /zeznania k. 25/. Powyższe zeznania nie zmieniają jednak oceny Sądu, gdyż należy zauważyć, że świadek nie potrafił określić dokładnie zakresu obowiązków skarżącego, ogólnie wskazując, że wykonywał on wszystkie prace. Z zeznań świadka nie wynikało jednak, by wnioskodawca miał zapewniony front robót w gospodarstwie w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie, tym bardziej, co podkreślał, świadek, iż w gospodarstwie tym pracowało liczne rodzeństwo wnioskodawcy oraz rodzice. Nadto podkreślenia wymaga, że zarówno świadek, jak i wnioskodawca kontynuowali w tym okresie naukę i co najmniej kilka godzin dziennie spędzali poza domem. Zdaniem Sądu twierdzenia świadka o licznych zadaniach

w gospodarstwie wykonywanych przez wnioskodawcę, nie zasługują na uwzględnienie również z tego względu, że jak sam przyznał świadek, z uwagi na obowiązek szkolny był on w gospodarstwie rodziców wnioskodawcy sporadycznie i nie przyglądał się co dokładnie robi wnioskodawca.

Z kolei świadek W. Ś. zeznał, że czasami pracował wspólnie z wnioskodawcą, gdyż działki ich rodziców sąsiadowały ze sobą. Świadek ten posiadał również wiedzę, jaki inwentarz był w gospodarstwie rodziców wnioskodawcy, jakie rośliny uprawiali. Świadek nie wiedział jednak dokładnie kto na bieżąco zajmował się inwentarzem, wskazał, że widział zarówno wnioskodawcę, jak i członków jego rodziny przy czynnościach w obrządki /zeznania k. 26/.

W świetle tych zeznań nie można jednak przyjąć, że pracę w gospodarstwie rodziców wnioskodawca świadczył przez co najmniej 4 godziny dziennie każdego dnia, i by pracę tę można było uznać jako coś innego niż zwykłą pomoc dziecka rolnika w gospodarstwie rolnym/domowym.

W tym miejscu należało podkreślić, że pozwany zaliczył skarżącemu okres 23 lat, 11 miesięcy i 16 dni, nawet przy uwzględnieniu okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po 16 roku życia skarżącego tj. od dnia 01.12.1967r. do dnia w 28.10.1968r. w wymiarze 10 miesięcy i 28 dni, skarżący nie będzie się legitymował co najmniej 25 letnim okresem ubezpieczenia.

W tej sytuacji brak było podstaw do dokonywania oceny materiału dowodowego zebranego na okoliczność wykonywania przez skarżącego pracy w szczególnych warunkach przez co najmniej 15 lat. Podkreślić należy, że wszystkie wymienione na wstępie przesłanki do świadczenia emerytalnego winny zaistnieć kumulatywnie (jednocześnie) by zaistniało prawo do emerytury, zaś niespełnienie któregokolwiek z warunków niweczy starania o prawo do emerytury bez potrzeby ustalania czy ewentualnie pozostałe przesłanki istnieją.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że decyzja pozwanego organu rentowego odpowiadała prawu, dlatego też, stosownie do art. 477¹⁴§ 1 k.p.c., oddalił odwołanie skarżącego.